

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลเจดีย์คำ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา
PUBLIC PARTICIPATION IN LOCAL DEVELOPMENT PLANNING OF
JEDEEKHAM SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, CHIANG
KHAM DISTRICT, PHAYAO PROVINCE

ไทรรัตน์ กอใหญ่¹ จักรवाल สุขไมตรี² ศิโรจน์ ภาคสุวรรณ³ นพพร อัจฉริยวนิช⁴

Tirat Koryai, Jagraval Sukmaitree, Sirot Bhaksuwan, Nopporn Adchariyavanich

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์คำ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์คำ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) เพื่อให้ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์คำ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงผสมผสานกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 374 คน และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 17 ท่าน เครื่องมือที่ใช้วิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การ

Received: 2020-09-05 Revised: 2020-10-19 Accepted: 2020-10-20

¹ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิตสาขารเมืองการปกครอง วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา Master of Political Science Program in Politics and Government, College of Innovation and Management, SuanSunandhaRajabhat University. E-mail: s59463825006@ssru.ac.th

² วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา College of Innovation and Management, SuanSunandhaRajabhat University. E-mail: jagrval.su@ssru.ac.th

³ วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา College of Innovation and Management, SuanSunandhaRajabhat University. E-mail: Sirot.bh@ssru.ac.th

⁴ วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา College of Innovation and Management, SuanSunandhaRajabhat University. E-mail: nopporn.ad@ssru.ac.th

บริหารส่วนตำบลเจดีย์คำ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา ทั้ง 4 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการรับผลประโยชน์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.11$) รองลงมา คือ ด้านการตัดสินใจ ($\bar{X}=2.88$) ส่วนด้านการประเมินผลมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=2.35$) ตามลำดับ 2) ประชาชนที่มี อายุ และรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์คำ แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีเพศ และระดับการศึกษา แตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์คำ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา ไม่แตกต่างกัน 3) ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์คำ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา **ด้านการตัดสินใจ** คือ ควรมีการประชาสัมพันธ์แจ้งข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนได้ทราบถึงการประชุมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นอย่างทั่วถึง **ด้านการดำเนินงาน** คือ ควรมีการสร้างเครือข่ายระหว่างประชาชนและองค์การบริหารส่วนตำบล **ด้านการรับผลประโยชน์** คือ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอความต้องการ และจัดสรรผลประโยชน์ให้กับประชาชนอย่างทั่วถึง **ด้านการประเมินผล** คือ ควรมีการเปิดเผยข้อมูลการดำเนินงาน และมีการรายงานผลการดำเนินงานให้ประชาชนทราบ

คำสำคัญ (Keywords): การมีส่วนร่วมของประชาชน; แผนพัฒนาท้องถิ่น; องค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์คำ

Abstract

The purposes of this independent study were 1) to study the levels of public participation in conducting local development plan of Jedeeekham Sub-district Administrative Organization, Chiang Kham District, Phayoa Province; 2) to compare public participation in conducting local development plan of Jedeeekham Sub-district Administrative Organization, Chiang Kham District, Phayoa Province, classified by personal factors; and 3) to provide suggestions on public participation in conducting local development plan of Jedeeekham Sub-district Administrative Organization, Chiang Kham District, Phayoa Province. This research applied a mixed research method. The samples used in this research were 374 people with 17 key informants. Instruments used in this study were research questionnaire and interview form. Statistics used in this study consisted of Frequency, Percentage,

Mean, and Standard Deviation. **The research results were found that:**

1) The levels of public participation in conducting local development plan of Jedeeham Sub-district Administrative Organization, Chiang Kham District, Phayoa Province, in four aspects, were at moderate levels.) In particular, receiving benefits had the highest mean value, followed by making decision, whereas performance evaluation had the lowest mean value. 2) People with different ages and monthly incomes had different participation in conducting local development plan of Jedeeham Sub-district Administrative Organization. On the other hand, people with different genders and educational levels, had no different participation in conducting local development plan of Jedeeham Sub-district Administrative Organization. 3) Suggestions about public participation in conducting local development plan of Jedeeham Sub-district Administrative Organization, Chiang Kham District, Phayoa Province were as follows: In terms of decision making, there should be disclosure and exposition of meeting on conducting local development plan of Jedeeham Sub-district Administrative Organization to people thoroughly. In terms of work operation, there should be a connection building between people and Sub-district Administrative Organization. In terms of receiving benefits, there should be a provision of opportunity for people to participate in proposing their need and allocation of benefits to people thoroughly. In terms of performance evaluation, there should be a disclosure of information, operation and report on work operation to people thoroughly.

Keywords: Public Participation; Local Development Plan; Jedeeham Sub-district Administrative Organization

บทนำ (Introduction)

องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นส่วนหนึ่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจัดตั้งตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 (แก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546) ซึ่งได้บัญญัติให้สภาตำบลยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล และภายใต้ มาตรา 69/1 การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของ

ประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับว่าด้วยกรณีนั้น และหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

“การมีส่วนร่วมของประชาชน” ถือเป็นหลักการสากลที่ได้รับการยอมรับว่ามีความสำคัญและจำเป็น ในสังคมประชาธิปไตย โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของประชาชนถือเป็นหัวใจหรือเป็นองค์ประกอบที่ขาดมิได้ เพราะการปกครองท้องถิ่น คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนปกครองตนเอง หรือกำหนดวิถีชีวิตและอนาคตของชุมชน โดยคนในชุมชน ดังนั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเป็นความจำเป็น ดังเห็นได้จากการกำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นต้องเป็นตัวแทนของประชาชนซึ่งมาจากการมีส่วนร่วมของประชาชนผ่านกระบวนการเลือกตั้ง นอกจากนี้ยังกำหนดให้ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานและตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีเป้าหมายให้การทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ตรงจุด แก้ปัญหาได้รวดเร็ว รวมทั้งเป็นวิธีการที่ช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และเสริมสร้างประชาธิปไตยท้องถิ่น

อย่างไรก็ตาม การมีส่วนร่วมของประชาชนยังเกิดปัญหาจากกระบวนการต่างๆ ที่ปรากฏว่าประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมยังอยู่ในวงจำกัด และประชาชนในท้องถิ่นไม่ให้ความร่วมมือในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเท่าที่ควรประกอบกับกฎหมายที่มีอยู่ไม่ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาท้องถิ่นร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **จิตติลีลา ใจเพียร (2558)** ซึ่งพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเหมืองง่า โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์คำ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา ว่าเป็นเพราะเหตุใด ประชาชนจึงขาดความร่วมมือในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

อาจกล่าวได้ว่า การมีส่วนร่วมมีความสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งหากประชาชนขาดความร่วมมือร่วมใจไม่ว่าจะเป็นในด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินงาน ด้านร่วมรับผลประโยชน์ และด้านประเมินผล ก็จะทำให้แผนงานไม่บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายยิ่งหากเป็นเรื่องการคิด การตัดสินใจวางแผนด้วยแล้ว การมีส่วนร่วมถือว่ามีความสำคัญเป็นอย่างมาก ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์คำ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข และพัฒนา

แนวความคิดของประชาชน โดยให้เกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์คำ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์คำ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อให้อัปเดตข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์คำ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา

วิธีการดำเนินวิจัย (Research Methods)

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์คำ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา” เป็นการศึกษาวิจัยเชิงผสมผสาน ประกอบด้วยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนโดยศึกษาค้นคว้าจากแนวคิด ทฤษฎีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีดังนี้

1. ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยในการศึกษาดังนี้

1.1 ขอบเขตด้านประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1.1.1 เชิงปริมาณ คือ ประชาชนที่มีชื่ออยู่ในฐานข้อมูลองค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์คำ จำนวน 5,862 คน และได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 374 คน โดยใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน (1973) (อ้างถึงใน ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2550, 47)

1.1.2 เชิงคุณภาพ คือ ประชาชนที่มีชื่ออยู่ในฐานข้อมูลองค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์คำจำนวน 17 คน เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก

1.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์คำ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา โดยบูรณาการจากแนวคิดและทฤษฎีของ โคอเฮนและอัฟฮอฟฟ์ (อ้างถึงใน พระกิตติชัย ปญญาโร(สินคง), 2557, น.27-28) ซึ่งได้อธิบายและวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมในด้านขั้นตอนของการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการตัดสินใจ 2. ด้านการดำเนินงาน 3. ด้านการรับผลประโยชน์ และ 4. ด้านการประเมินผล

1.3 ขอบเขตด้านสถานที่การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์คำ

1.4 ขอบเขตด้านเวลา การวิจัยครั้งนี้เริ่มตั้งแต่ เดือนมิถุนายน 2563 ถึงเดือนสิงหาคม 2563

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เชิงปริมาณ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยบุคคล เป็นคำถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของประชาชนที่มีชื่ออยู่ในฐานข้อมูลองค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์คำ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ ต่อเดือน ลักษณะคำถามเป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด และลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์คำ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยามีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (1932) โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาค่าน้ำหนักที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์คำ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยาโดยบูรณาการจากแนวคิดและทฤษฎีของ โคเฮนและอัทซอพฟ์ (1997) ในเรื่องรูปแบบของการมีส่วนร่วม 4 ด้าน คือ 1)ด้านการตัดสินใจ 2)ด้านการดำเนินงาน 3)ด้านการรับผลประโยชน์ และ 4)ด้านการประเมินผล

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์คำ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา

เชิงคุณภาพแบ่งการสัมภาษณ์ออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เป็นการตั้งคำถามแบบปลายเปิดเกี่ยวกับ ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์คำ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา

2.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.2.1 ทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร นิยามศัพท์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องรวมทั้งระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์เพื่อหาแนวทางในการกำหนดรูปแบบของแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

2.2.2 สร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยจากการสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยนำรูปแบบของการมีส่วนร่วมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1.ด้านการตัดสินใจ 2.ด้านการดำเนินงาน 3.ด้านการรับผลประโยชน์และ 4.ด้านการประเมินผล มากำหนดเป็นข้อคำถาม

2.2.3 กำหนดองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของข้อคำถามโดยการสังเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์คำ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา ออกมาเป็นข้อคำถามวัดระดับ จำนวน 20 ข้อ

2.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.3.1 การหาค่าความเที่ยงตรง นำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยเลือกข้อที่มีค่า IOC มากกว่า 0.5 ส่วนข้อใดมีค่าน้อยกว่า 0.5 ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนั้น ข้อคำถามทุกข้อจึงผ่านความเห็นชอบจากผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้ตรวจสอบและเห็นว่ามีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาครอบคลุมในแต่ละด้านและครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยแล้ว

2.3.2 การหาค่าความเชื่อมั่น ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ กับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะวิจัย จำนวน 30 ชุด แล้วจึงนำข้อมูลที่ได้มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีการทดสอบประเภทการวิเคราะห์รายข้อ เพื่อทดสอบว่าข้อคำถามแต่ละข้อในแบบทดสอบสามารถยอมรับได้หรือไม่ หลังจากนั้นจึงพิจารณาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ด้วยวิธีการ ของครอนบาช (Cronbach's Alpha Coefficient) (1984) ทั้งนี้วิเคราะห์แบบสอบถามด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ โดยพบว่าค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ที่ได้จากข้อคำถามในภาพรวมทั้งฉบับ และแยกในรายด้านมีค่ามากกว่า 0.7 ซึ่งถือว่ามากกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำของระดับความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้ ได้ค่าความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.93

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากทางบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขออนุญาตหน่วยงานในการแจกแบบสอบถามให้กับประชาชนที่มีชื่ออยู่ในฐานข้อมูลองค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์คำ

3.2 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกให้กับประชาชนที่มีชื่ออยู่ในฐานข้อมูลองค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์คำ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่กำหนดไว้ คือ 374 คน โดยทำการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มประชากรจนครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างและได้อธิบายเหตุผลการทำวิจัย

และวิธีการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ และรอรับกลับคืนหลังจากผู้ตอบแบบสอบถามได้ตอบเสร็จเรียบร้อยแล้ว

3.3 ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความเรียบร้อยสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่รับคืนจำนวน 374 ชุด แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ทุกฉบับคิดเป็นร้อยละ 97.6 แล้วจึงนำมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาบันทึกลงในโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อประมวลผลข้อมูลที่ได้จัดเก็บและคำนวณหาค่าสถิติแล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบตารางประกอบความเรียงและนำผลการศึกษาที่วิเคราะห์ที่ได้มาสรุปผลการวิจัยพร้อมทั้งอภิปรายผลและเขียนข้อเสนอแนะ ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเปิดเผยผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์เนื้อหาสำหรับสถิติที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ข้อมูล และการทดสอบสมมติฐานการวิจัยได้แก่สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นการนำเสนอข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาโดยนำมาบรรยายถึงลักษณะของข้อมูลที่เก็บมาได้ทั้งในรูปแบบของตาราง และค่าสถิติต่าง ๆ ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

ผลการวิจัย (Research Methods)

1. ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 54.01 รองลงมาเป็นเพศหญิง จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 45.99 ส่วนใหญ่มีอายุ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.81 รองลงมาอายุ 51 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 25.67 และน้อยที่สุดมีอายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.99 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มีจำนวน 247 คน คิดเป็นร้อยละ 66.04 และรองลงมาได้แก่ ระดับปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 33.96 รวมถึงรายได้ต่อเดือนส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท มีจำนวน 228 คน คิดเป็นร้อยละ 60.96 รองลงมา มีรายได้ต่อเดือน 10,000-15,000 บาท มีจำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 27.27 และน้อยที่สุด มีรายได้ต่อเดือน 15,001 บาทขึ้นไป มีจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 11.76

2. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์คำ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา

ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์คำ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.75

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์คำ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา โดยรวม 4 ด้าน

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์คำ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.ด้านการตัดสินใจ	2.88	0.86	ปานกลาง
2.ด้านการดำเนินงาน	2.67	0.90	ปานกลาง
3.ด้านการรับผลประโยชน์	3.11	0.85	ปานกลาง
4.ด้านการประเมินผล	2.35	1.02	น้อย
รวม	2.75	0.79	ปานกลาง

3. ผลการทดสอบสมมติฐาน

จากสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ คือ ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์คำ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา อยู่ในระดับมาก ซึ่งจากการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์คำ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์คำ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.75$) จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4. ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์คำ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา

ด้านการตัดสินใจคือ ควรมีการประชาสัมพันธ์แจ้งข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนได้ทราบถึงการประชุมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นอย่างทั่วถึง **ด้านการดำเนินงาน** คือ ควรมีการสร้างเครือข่ายระหว่างประชาชนและองค์การบริหารส่วนตำบล**ด้านการรับผลประโยชน์** คือ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอความต้องการ และจัดสรรผลประโยชน์ให้กับประชาชนอย่างทั่วถึง **ด้านการประเมินผล** คือ ควรมีการเปิดเผยข้อมูลการดำเนินงาน และมีการรายงานผลการดำเนินงานให้ประชาชนทราบ

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์คำ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดพะเยา” ผู้วิจัยได้นำผลที่พบจากการวิจัยมาอภิปรายเชื่อมโยงทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นดังต่อไปนี้

1. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์คำ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดพะเยา

ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์คำ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดพะเยา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์คำได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโดยมีการจัดเวทีประชาคมหมู่บ้านเพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้าร่วมประชุมปรึกษาหารือ ร่วมสำรวจและรวบรวมปัญหาความต้องการของหมู่บ้านแต่ข่าวสารการประชาสัมพันธ์ให้เข้าร่วมกิจกรรมอาจจะยังไม่ทั่วถึง จึงส่งผลให้ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **โสภิตา ศรีนุ่น** (2558, น.62-63) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลเมืองเบตง อำเภอบีตง จังหวัดยะลา และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ **มณฑกาญจน์ สารมโน** (2559, น.108-110) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลคลองโยง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลเมืองเบตง อำเภอบีตง จังหวัดยะลา และแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลคลองโยง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม อยู่ในระดับปานกลาง

2. ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์คำ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดพะเยา

ด้านการตัดสินใจ ควรมีการประชาสัมพันธ์แจ้งข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนได้ทราบถึงการประชุมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นอย่างทั่วถึง และเปิดโอกาส พร้อมทั้งสนับสนุนให้ประชาชนได้เข้าร่วมประชุมการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และควรมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนกล้าแสดงความคิดเห็น และกล้าตัดสินใจ ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน เพราะการที่ประชาชนมีความรู้ย่อมส่งผลให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นในตนเองและกล้าแสดงออก **ด้านการดำเนินงาน** ควรมีการสร้างเครือข่ายระหว่างประชาชนและองค์การบริหารส่วนตำบล เพราะการสร้างเครือข่ายจะส่งผลให้เกิดความร่วมมือร่วมใจและเกิดการประสานงานที่ดี

ระหว่างกลุ่มประชาชนและกลุ่มองค์การบริหารส่วนตำบลได้เป็นอย่างดีอีกทั้ง ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในระยะต่าง ๆ เช่น ก่อนการดำเนินงาน ระหว่างการดำเนินงานและหลังการดำเนินงาน รวมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนในทุก ๆ ขั้นตอนที่เป็น เช่นนี้อภิปรายได้ว่า การสร้างเครือข่ายและการเปิดโอกาสให้เครือข่ายมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน จะส่งผลให้การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ประชาชนต้องการ เพราะการประสานงานระหว่างประชาชนและองค์การบริหารส่วนตำบลจะช่วยให้ทราบถึงปัญหาและความจำเป็นเร่งด่วนของคนในพื้นที่ **ด้านการรับผลประโยชน์** ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอความต้องการ เพื่อที่องค์การบริหารส่วนตำบลจะได้พิจารณาและนำเข้าสู่แผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งจะส่งผลให้โครงการในแผนพัฒนาท้องถิ่นตรงกับความต้องการของประชาชนมากที่สุด และควรมีการจัดสรรผลประโยชน์ให้กับประชาชนอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน เพราะหากประชาชนได้รับผลประโยชน์เป็นที่พอใจแล้วย่อมให้การสนับสนุนและเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น อีกทั้งประชาชนก็พร้อมที่จะให้การสนับสนุนงบประมาณในการจัดทำแผน เนื่องจากเล็งเห็นถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับในภายหน้าซึ่งคุ้มค่ามากกว่าที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับความอยู่ดีกินดีของคนในพื้นที่ ต้องการความสะดวกสบาย มีสาธารณูปโภคที่ครบถ้วน **ด้านการประเมินผล** ควรมีการเปิดเผยข้อมูลการดำเนินงาน และมีการรายงานผลการดำเนินงานให้ประชาชนทราบ อีกทั้งควรมีการเพิ่มช่องทางในการสนับสนุนให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการติดตาม ตรวจสอบ หรือประเมินผล เช่น มีการจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบโดยมีประชาชนหรือหน่วยงานอื่น ๆ เป็นประธานหรือคณะกรรมการมีการแต่งตั้งประชาชนเป็นคณะกรรมการตรวจรับงานจัดซื้อจัดจ้าง เป็นต้น และควรมีการจัดทำแบบประเมินผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลและทอตแบบสอบถามให้ประชาชนประเมินความพึงพอใจ พร้อมทั้งให้ประชาชนเสนอแนะการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า ประชาชนต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล และต้องการเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินการตามแผนพัฒนาท้องถิ่นในเรื่องของการใช้งบประมาณ

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ด้านการตัดสินใจ ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนกล้าแสดงความคิดเห็น และกล้าตัดสินใจ เพื่อที่องค์การบริหารส่วนตำบลจะได้นำความคิดเห็นที่หลากหลายมาพิจารณา

วิเคราะห์หาแนวทางที่ดีและนำมาใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นต่อไป **ด้านการดำเนินงาน** ควรมีการสร้างเครือข่ายระหว่างประชาชนและองค์การบริหารส่วนตำบล มีการเปิดโอกาสหรือผลักดันให้ประชาชนหรือกลุ่มคนที่ได้รับผลกระทบโดยตรงกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการรับรู้และร่วมตัดสินใจในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น **ด้านการรับผลประโยชน์** ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอความต้องการ และพิจารณาจัดสรรผลประโยชน์ให้กับประชาชนอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน **ด้านการประเมินผล** ควรมีการเพิ่มช่องทางการสนับสนุนให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการติดตาม ตรวจสอบ หรือประเมินผล เช่น มีการจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบโดยมีประชาชนหรือหน่วยงานอื่น ๆ เป็นประธานหรือคณะกรรมการ มีการแต่งตั้งประชาชนเป็นคณะกรรมการตรวจรับงานจัดซื้อจัดจ้าง เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์คำ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา
- 2) ควรศึกษาวิจัยเรื่อง วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์คำ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา
- 3) ควรศึกษาวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์คำ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา

เอกสารอ้างอิง (References)

- ฐิติอลีนา ใจเพียร. (2558). การมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเหมืองง่า อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน: ภายใต้กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น. **การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตศึกษา: มหาวิทยาลัยเนชั่น
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2550). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย spss. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ที่ บริษัท วี อินเตอร์ พรินท์ จำกัด.
- พระกิตติชัย ปญญาธโร (สินคง). (2557). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- มณฑลกาญจน์ สารมโน. (2559). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ
เทศบาลตำบลคลองโยง อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม. **รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**
สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง คณะสังคมศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- โสภิตา ศรีนุ่น. (2558). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลเมืองเบตง
อำเภอเบตง จังหวัดยะลา. **รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต** การจัดการภาครัฐและ
ภาคเอกชน: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.